

«NUEN», «ZUEN», «GENDUAN» EN EL LENGUAJE HABLADO

En los flexionarios manuscritos por R. M. Azkue, existentes en la Biblioteca de la Academia de la Lengua Vasca, y que utilizó para la confección de los paradigmas de la «Morfología Vasca» y de la «Conjugación del Verbo Guipuzcoano», leemos:

Aya: nuun-zuun-genduun; Alkitza: nuun-zuan-genduun; Amezqueta: nuun-zuun-genduun; Andoain: nuun-zuun-genduun; Arama: nuun-zoon-genduun; Astigarraga: nuun-zuun-genuun; Ataun: noon-zoon-genduun; Azkoitia: nuen-zuen-genduun; Bidania: nuun-zuun-genduun; Oyartzun: nün-zün-genün; Getaria: nuan-zuan-genduan; Igeldo: nuun-zuun-genduun; Itziar: nuan-gendün; Legazpia: noon-zoon-gendün; Lizartza: nuun-zuun-gendün; Oikina: nuan-genduan; Ormaiztegi: noon-zoon-genduun; Urrestilla: nuen-zuben-genduben; Zaldibia: noon-zoon-genduun; Zarratuz: nuan-zuan-genduun; Zegama: noon-zoon-genduan; Elorrio: neban-eban-ginduan; Amorebieta: neuen-euen-genduen; Anzuola: neban-zeban-giñuan; Aramayona, Berriz: nen, neban-euen, eban-gen, genduan; Bakio: neuen-euen-gendun; Barrika: neun, nendun-eun-gendun, gengien; Bermeo: nauen-zauen-genduen; Bolibar Markina: neban, nuan-eban-genduan, gendun; Eibar: neban-eban-genduan; Begoña: nendun-euen-genduen; Legutiano: neman-eban-geban, geman; Lekeitio: neban-eban-genduan; Leniz: neben-eben-geben; Gernika, Ajangiz: neban-eban-genduen; Soraluze: neban-eban; Navarniz: neban-eban-genduen; Oñate: neben-eben-geben; Orozko: nendun-euen-genduin; Otxandiano, Olaeta: neban-eban-genduen; Bolibar: neban-eban-genduan; Zeanuri: neuen-euen-gindun; Zigoitia: nemen-eben-gemen.

A. I.

DOMINGO AGIRRE NOVELA-SARIA 1960

Bizkaiko Ahorro-Kaxak zortzi milla pezetako sari bat sortu du Euskaltzaindiari lagunduaz. Sariaren oinarriak auek dira:

- a) Edozein euskalkitan idatzi ditezke novelak.
- b) Gaia nai dan bezelakoa izan ditekete, eta lanak nor berak egiña izan bear du eta ez beste izkuntza batetik itzulia.
- d) Izkribuak makiaz idatzita bialdu bear dira, alde bakar batetik eta lerro-une bat utzirik, folio tamañuzko orrian (31, 50 x 22 gutxi gora beera) gutxienez 150 folio dituala.
- e) Sari bakar bat baizik ezta izango, zortzi milla pezetakoa eta zatitu ezina.
- f) Saria, gabe gelditu ditekete egoki iruditzen bazaie batzarrekoei.
- g) Batzarrea Bizkaiko Ahorro-Kaxak izendatuko du Euskaltzaindiaren eskabidez, lanak bialtzeko epea bukatu ondoan, Batzarrean Bizkaiko Ahorro-Kaxaren ordezkari batek parte artuko du.

h) Lanak Euskaltzaindira bialdu bear dira (Ribera, 6-BILBAO) 1960-gko. uztailaren 20-a baiño leen. Lema batekin firmatu bear dira, eta lemaren giltza sobre itxi batean bialdu bear da.

EUSEBIO ERKIAGA JAUNARI DOMINGO AGIRRE SARIAREN EMATEA

1959 Abenduaren 3-an Euskaltzaindiaren etxean eman zitzaion Eusebio Erkiaga jaunari Domingo Agirre novela-saria. N. Oleaga jaunaren eskutik artu zuen eta Aita Fernando Mendizabal-ek itzaldi au irakurri zuen:

Euskaldunok: danok dakigu gutxi-asko zertarako bildu geran emen. Euskeraren eguna ospatzen dugu gaurko egunez, eta ama maite orri diogun mai-tasunak, bultzada bat eman digu biotzean orrixe agur egitera benik etorri gaitzen.

Bagaude ementxe ama orri maite dugula esateko zai: eta gure aurrean agertzeko, zer ekarriko, eta bere frututik mardulenetako bat agertzen digu Euskerak, esanaz: Orra or txiki txikitandik nere magalean azi ta ezi dudan seme bikaiña, orra or bene benetako euskalduna: Eusebio Erkiaga Jauna. Semeak baitira, izan ere, amaren gananiña ta ospakizunik aundiena: eta zenbat eta semeak bikaiñago, ainbat jatorrago ama.

Lekeitio'n jaio zan gure euskaldun jator au: euskeraz jaio ere. Artean seaskako epeletan zegoala, ama xamur arek kantatzen zizkion «lo-lo» gozo aiek erein zuten Eusebio'ren biotz berrian euskeraren azia: eta ez alperrik orratio.

Urteen buruan, gorputz eta animaz azi zanean, barneko urduritasunak kanpora agertzeko agintzen zion bere euskal-miñak. Aundiak zituan esateko, eta landu egin bear noski amak emandako euskera ura, bere barne-gauzak bete betean aterako bazituan. Eta asi zan bizkaiera sakonagotzen, eta gipuzkera ta napar-lapurdiara menderatzen. Gero, Euskalerra guztian barreiatuko ziran Erkiaga'ren euskal-gogo-deiak. Iñun txapelketarik bazan, antxe genduan Erkiaga euskal-txapela eramaten edo lenengoeekin burrukan. Eta ez uste izan, gero, loxintxatan nabillenik, ez: mundua bezin borobilla da egi au. Zerok entzun, bestela, onoko auek, luzeegi ez egitearren itz gutxitan esango badituz ere:

1936'an: **Lora Gorriak** derizkion lirika-lana agertu zuan, Eusebio Maria Azkue'ren gorazarrez Lekeitio'n egindako VII'gn Euskal-poesi-jaian: eta oorezko aipamen berezi bat irabazi.

1950'an: **Nekazariarena** izeneko olerkiarekin, bigarren saria eraman zuan, «Educación y Descanso»k Donostian eraturako literatura-sariketan.

1952'an: **Sinisogorra** izeneko teatro-lana agertu zuan Donosti'ko teatro-sariketara, eta aurren saria eraman.

Irabazi zuan gaiñera beste bigarren sari bat ere, Lapurdi'ko euskeraz idatziriko **Azkueren Heriotza** deritzaion eresiarren bidez, ori zala-ta an egindako lirika-poesi-sariketan.

1952'an: Euskaltzaindiak bere urgazle izendatzen du.